

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASELE IX – XII

Etapa națională

20 aprilie 2023

Sibiu

Clasa a XII-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Lucrările în care eseul/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.**
- **Timpul de lucru: trei ore.**
- **Total: 100 de puncte.**

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

În fața mea, la masă, băiatul meu citește
Cu fruntea încrețită puțin de încordarea
Ce-l face să urmeze povestea. Raza lămpii
Ușure îl atinge pe păr bălai și geana
Lui lungă dă o umbră. E fiul meu. Deasupra-i
Mă văd copil, de-o vârstă, în cadrul de-altădată.
Citesc și eu la lampă. Mi-e fruntea încrețită
Puțin de încordarea povestei începute.
Am păr bălai. Am gene prea lungi, umbrind privirea.
În ape limpezi ramul mai bine nu-și răspunde
De cum viața nouă oglindă poza veche.
Sunt eu acel din față? E el cel din perete?
Cum? Glasul meu de-atuncea îmi spune astăzi: tată.
Dar vremea? Unde-i vremea? O caut și e lipsă.
Sunt ca un om ce urcă pe munte și se-oprește
Sub zid de stânci să strige ecoului un nume,
Și-nfricoșat aude ecoul că-i aruncă
Alt nume.

Unde-i vremea? Unde s-a dus? Să vie.
Cenușa să i-o scurgă clepsidra. Calendarul
Să-și lase-n vântul toamnei iar foile foșnite
În drumul ei. Tictacul ceasornicului bată
Cu inima-i de-a valma în pieptul meu. În sânge
Vuiască valu-i vajnic. Dar unde e? Să vie.

Cu păr bălai în fața-mi, copil, citesc sub lampă.
În poza din perete, cu păr bălai, citește
De-atâția ani băiatul meu mic. Să vie vremea!
Să izvorască tainic și tulbure să curgă
Între copilul de-astăzi și cel de ieri. Ce singur,
Ce nesfârșit de singur, aștept aici. Știu: totul
M-a părăsit. Sunt singur în trupul meu, cum singur
Sta Robinson Crusoe într-un ostrov pe mare.
Chiar fiul meu cu ochii-mi nu poate să-mi zărească
În vârful de prăjină semnalul nalt, de pânză,
Cum flutură, cum cheamă. În zare, nimeni. Vremea

Cu fumul ei de-o clipă pe cerul veșnic. Marea
Și marea, iarăși marea, și marea pretutindeni.
Zadarnic. Nicio punte. Dă-mi mâna. Ce departe.
Mai tremuri. Ține-mi mâna.
E mâna mea. Sunt singur.

Ion Pillat, *A doua elegie*, în volumul *Caietul verde* (1927–1936)

B.

noaptea târziu, și cu ochii măriți, ascultând
sunetul ploii în curtea mică din spate,
și știind că a trecut totul – fără puțința întoarcerii
în vremea curții de piatră – și când așteptam
pașii lui zvâcniți, grei – mergea întotdeauna
foarte repede – și pe urmă poarta scârțâind
și mai trecuse o zi – și puteam să adorm,
venise acasă. cu ochii deschiși, regăsind
simțământul de ușurare – dar și spaimă, așa cum
se luminează a ploaie, și e lumina lividă.
ușurare – s-a întors acasă, eu am acum
mai mult decât dublul vârstei lui, și nu l-am văzut niciodată
altfel decât fiind mult mai mare – și mai înalt
și mai împlinit decât nedeșăvârșirile mele.
și acum eu aș putea să fi fost tatăl lui,
și îl știu, cu viața lui terminată, împlinită.
așa cum mi-aș ști un copil pe care nu-l mai pot în niciun fel ajuta,
și uneori – rar, sigur – mă regăsesc noaptea cu ochii deschiși
cu spaima de atunci. plouă și e târziu, și încă
el n-a venit.

Mircea Ivănescu, *amintire din copilărie*, în volumul *Poesii nouă* (1982)

Subiectul I

(30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Ilustrează două mijloace diferite prin care se manifestă o funcție a limbajului identificată în cele două texte. **5 puncte**
2. Evidențiază o particularitate a discursului poetic din textul *amintire din copilărie* de Mircea Ivănescu. **5 puncte**
3. Prezintă valoarea expresivă a interogațiilor retorice din textul *A doua elegie* de Ion Pillat. **5 puncte**
4. Explică rolul pe care îl au imaginile auditive în construcția mesajului poeziei *amintire din copilărie* de Mircea Ivănescu. **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre modul în care se reflectă percepția asupra trecerii timpului în cele două texte. **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea

(35 de puncte)

Imaginează-ți că participi la un concurs de proză scurtă. Redactează un text narativ ficțional, de cel puțin 300 de cuvinte, care să înceapă cu secvența: *Sunt ca un om ce urcă pe munte și se-oprește*. Textul tău va avea un final deschis și va respecta convențiile textului narativ.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Scrie un eseu, de 600 – 900 de cuvinte, despre *ipostaze ale relației tată – fiu*, pornind de la cele două texte citate și valorificând experiența ta culturală.

Notă

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 600 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.